WIKIPEDIA

Kursenieku valoda

Vikipēdijas lapa

Kursenieku valoda (kursenieku: *kursisk valuod*, vācu: *Nehrungskurisch* — 'Kāpu kuršu valoda') ir Kuršu kāpās dzīvojošo kursenieku runāts latviešu valodas dialekts[1] vai Kuršu kāpu zvejnieku sociolekts[2], ko dažkārt arī uzskata par atsevišķu baltu valodu.[1]

Morfoloģiskās struktūras, fonētiskās sistēmas un leksikas pamatkrājuma ziņā kursenieku valoda ir ļoti līdzīga latviešu valodai, precīzāk Kurzemes latviešu valodas izloksnēm, tomēr to spēcīgi ietekmējusi lietuviešu un vācu valoda, tostarp daudzas latviešu valodā esošās kultūrleksikas vietā tajā ir aizguvumi no lietuviešu un vācu valodas. Kopumā gan latviešu valodas un kursenieku valodas runātāji savā starpā var labi saprasties bez starpniekvalodām.[1]

Senākie kursenieku valodas pieraksti ir no 17. gadsimta, bet 1785. gadā izdota pirmā kursenieku valodas vārdnīca — Pētera Pallasa „Visu valodu vārdnīca“ (*Linguarium totium linguarum*).[3]

Kursenieku valoda **kursisk valuod**	
Valodu lieto:	Vācijā, Lietuvā
Reģions:	Kuršu kāpas
Pratēju skaits:	
Valodu saime:	Indoeiropiešu Baltu Austrumbaltu Latviešu valoda **Kursenieku valoda**
Valodas kodi	
ISO 639-1:	*nav*
ISO 639-2:	
ISO 639-3:	—

Piezīme: Šī lapa var saturēt IPA fonētiskās rakstzīmes unikodā. Bez pilnīga renderēšanas atbalsta vajadzīgo simbolu vietā var redzēt jautājuma zīmes, kastes vai citus simbolus.

Tēvreize kursenieku valodā

Teve mūses, kur tu es danguj,
Garbiets ir taue vards.
Lai nāke taue karelīste.
Taue vale nuoase duoade ka is dange, ta ir us zeme.
Mūse diene maize duoade mums šuoadiene.
Ir paduoade mums mūse kalte,
Ka ir mes paduoadame mūsams kaltejams.
Ir nevede mums is pajundijuma,
Islidze mums nu piktume.
Tad taue ir ta kareliste un ta sile un ta šviesibe
Nu amžu lidz amžu. Amen[4]

Atsauces

1. Pēteris Vanags (1999). [https://web.archive.org/web/20070313002554/http://www.liis.lv/latval/Valoda/Teksts/2nodalja/Citati/10.htm "Kursenieki un to valoda Latvijas un latviešu pētījumos un publikācijās"]. *Baltu filoloģija* (Rīga: Latvijas Universitātes Humanitāro zinātņu fakultātes Baltu valodu katedra) (VIII. sējums): 117.–132.. Arhivēts no oriģināla (http://www.liis.lv/latval/Valoda/Teksts/2nodalja/Citati/10.htm) 2007. gada 13. martā.
2. Janīna Kursīte (2004. gada 26. novembris). "Latvieši un kursenieki" (https://www.vestnesis.lv/ta/id/97080). *Latvijas Vēstnesis* (Nr. 188 (3136)): 50. lpp.
3. Krišs Kapenieks. «Kursenieku etniskās kopības attīstība XX gadsimtā — XX gadsimta pirmajā pusē» (https://dspace.lu.lv/dspace/bitstream/handle/7/4842/33890-Kriss_Kapenieks_2013.pdf).

Rīga : Latvijas Universitātes Vēstures un filozofijas fakultātes Latvijas un Austrumeiropas jauno un jaunāko laiku vēstures katedra, 2013. 51. lpp.

4. Steve Lando. *Eurasiens språkfamiljer III: En fordomlig historia* (https://books.google.se/books?id=ViXFDgAAQBAJ&pg=PA972). Createspace Independent Publishing, 2017. 972. lpp. ISBN 978-1544-75-865-7.

Šis ar valodniecību saistītais raksts ir nepilnīgs. Jūs varat dot savu ieguldījumu Vikipēdijā, papildinot to (https://lv.wikipedia.org/w/index.php?title=Kursenieku_valoda&action=edit).